

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej i produkcja sprzedana budownictwa w 2012 roku

Szacuje się, że w 2012 r. **sprzedaż produkcji budowlano-montażowej** zrealizowana na terenie kraju przez wszystkie przedsiębiorstwa budowlane, tj. łącznie z jednostkami budowlanymi o liczbie pracujących do 9 osób, była w cenach stałych niższa niż przed rokiem o ok. 1% (wobec wzrostu o 12,3% w 2011 r.).

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowana w 2012 r. na terenie kraju przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób obniżyła się w porównaniu z 2011 r. o 1,0% (wobec wzrostu w analogicznym okresie ub. roku o 16,3%). Po wzroście sprzedaży o 11,9% po pięciu miesiącach 2012 r. o spadku tym zadecydowały gorsze niż przed rokiem wyniki zapoczątkowane w czerwcu i notowane we wszystkich kolejnych miesiącach drugiego półrocza, przy najmniejszym spadku w październiku – o 3,6%, a największym we wrześniu – o 17,7% i grudniu – o 24,8%. W porównaniu z listopadem produkcja w grudniu 2012 r. była wyższa o 11,6%, a po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym obniżyła się o 10,1%, a w odniesieniu do grudnia 2011 r. – o 21,5%. W tabeli 1 przedstawiono dynamikę (w cenach stałych) i strukturę (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej.

W 2012 r. odnotowano spadek sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w podmiotach zajmujących się głównie budową budynków – o 2,2% (z tego w podmiotach specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – o 3,7%, przy wzroście realizacji robót budowlanych w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest realizacja projektów związanych ze wznoszeniem budynków – o 30,9%). Obniżyła się również produkcja w jednostkach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi – o 1,8%, przy czym spadek dotyczył przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności jest rozbiórka i przygotowanie tere-

nu pod budowę (o 21,3%) oraz zajmujących się głównie realizacją pozostałych specjalistycznych robót budowlanych (o 14,1%). Znaczny wzrost obserwowano natomiast w jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane wykończeniowe (o 18,9%) oraz instalacje elektryczne, wodno-kanalizacyjne i pozostałe instalacje budowlane (o 8,8%). Nie wielki wzrost sprzedaży odnotowano w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 0,7%, przy czym lepsze niż w 2011 r. wyniki dotyczyły przedsiębiorstw specjalizujących się w robotach związanych z budową dróg kołowych i szynowych (o 0,4%) – mających największy udział sprzedaży w tym dziale – oraz podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności są roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 4,9%). Spadek wystąpił natomiast w jednostkach zajmujących się głównie robotami związanymi z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (o 1,0%).

Przy ogólnym spadku sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (zrealizowanej w 2012 r. przez podmioty budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób) o 1,0%, **wzrosły roboty związane z realizacją budynków** – o ponad 10,6%, natomiast **zmniejszyły się** roboty wykonywane na **obiektach inżynierii lądowej i wodnej** – o 9,2%. W strukturze produkcji budowlano-montażowej ogółem, w porównaniu z 2011 r., nastąpiło **zwiększenie udziału budynków** – o 4,8 pkt. proc., tj. z 39,9% do 44,7%. Udział budynków mieszkalnych zwiększył się o 1,6 pkt. proc. – do 14,0% (z tego budynków o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych o 1,0 pkt. proc. – do 10,7%, budynków jednomieszkaniowych o 0,3 pkt. proc. – do 1,6%, a budynków zbiorowego zamieszkania o 0,3 pkt. proc. – do 1,7%). Wzrost udziału budynków niemieszkalnych wyniósł 3,2 pkt. proc. (do 30,7%), z tego budynków przemysłowych i maga-

Tabela 1. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej

Wyszczególnienie	2011				2012					2011	
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	XII	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100									struktura [%]	
Ogółem	118,8	120,8	118,2	116,3	114,9	108,0	101,4	99,0	75,2	100,0	100,0
z tego roboty budowlane o charakterze: inwestycyjnym	116,8	119,7	115,1	114,2	114,5	106,7	102,1	98,7	73,6	65,1	65,3
remontowym	122,9	123,0	124,8	120,5	115,6	110,6	100,3	99,6	77,9	34,9	34,7
Budowa budynków	108,3	104,1	104,4	102,0	104,8	108,8	100,1	97,8	68,6	37,5	38,1
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	126,7	139,6	130,1	125,9	136,8	108,7	102,1	100,7	78,5	38,8	38,1
Roboty budowlane specjalistyczne	130,7	129,6	128,4	129,8	110,1	105,8	102,6	98,2	80,3	23,7	23,8

zynowych – o 1,4 pkt. proc. (do 9,7%), budynków biurowych i ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, budynków o charakterze edukacyjnym, budynków szpitali i zakładów opieki – po 0,7 pkt. proc. (do odpowiednio 3,8% i 7,3%), pozostałych budynków niemieszkalnych (gospodarstw rolnych i budynków magazynowych rolniczych) – o 0,3 pkt. proc. (do 2,1%), hoteli i budynków zakwaterowania turystycznego – o 0,2 pkt. proc. (do 0,8%). Udział budynków transportu i łączności pozostał bez zmian (0,6%), a budynków handlowo-usługowych zmniejszył się o 0,1 pkt. proc. (do 6,4%).

Na ogólny **spadek udziału** sprzedaży produkcji budowlano-montażowej związanej z **obiektami inżynierii lądowej i wodnej** (z 60,1% do 55,3% w 2012 r.) największy wpływ miało zmniejszenie udziału robót zrealizowanych przy budowie autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych (o 4,0 pkt. proc. – do 22,6%) – mających największy udział spośród tych obiektów. Spadek udziału produkcji dotyczył także budowy rurociągów sieci rozdzielczej i linii kablowych rozdzielczych – o 0,8 pkt. proc. – do 8,4% (przy spadku udziału robót związanych z budową oczyszczalni wód i ścieków – o 0,4 pkt. proc. – do 1,4%), budowli sportowych i rekreacyjnych (o 0,4 pkt. proc. – do 1,1%). Bez zmian pozostał udział robót związanych z realizacją dróg szynowych, dróg kolei napowietrznych lub podwieszanych (3,7%), mostów, wiaduktów i estakad, tuneli i przejść nadziemnych i podziemnych (4,2%), dróg lotniskowych (0,4%), rurociągów i linii telekomunikacyjnych oraz linii energetycznych przesyłowych (5,8%) oraz pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowanych (2,5%). Wzrost natomiast udział robót związanych z realizacją kompleksowych budowli na terenach przemysłowych – o 0,3 pkt. proc. (do 4,7%) oraz budowli wodnych – o 0,1 pkt. proc. (do 1,9%).

W tabeli 2 przedstawiono strukturę (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych.

Produkcja sprzedana budownictwa (tabela 3) – obejmująca przychody z działalności budowlanej i niebudowlanej, tj. ze sprzedaży wyrobów własnej produkcji, robót i usług – zrealizowana w 2012 r. przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób była (w cenach bieżących) o 0,5% wyższa niż przed rokiem (w 2011 r. wyższa o 17,3%). Wzrost zrealizowanej sprzedaży odnotowano w sześciu województwach, największy w przedsiębiorstwach mających siedzibę na terenie województw: lubelskiego o 10,1% (w 2011 r. wzrost o 16,8%), świętokrzyskiego – o 9,1% (przed rokiem wzrost o 17,4%) i mazowieckiego – o 6,9% (wzrost o 14,3%). Spośród pozostałych dziesięciu województw, w których odnotowano spadek produkcji sprzedanej, największy jego poziom odnotowano w przedsiębiorstwach z siedzibą na terenie województw: opolskiego – o 16,7% (wzrost o 15,6%), lubuskiego – o 16,2% (wzrost przed rokiem o 23,4%) i wielkopolskiego – o 9,1% (wobec wzrostu w 2011 r. – o 24,1%). Wzrostowi przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług towarzyszył także wzrost przeciętnego zatrudnienia w przedsiębiorstwach budowlanych (o 2,1%, wobec 7,6% w 2011 r.). Odnotowano go w jedenastu województwach, największy w firmach mających siedzibę na terenie województw: warmińsko-mazurskiego – o 7,9% (spadek o 0,2%), świętokrzyskiego – o 6,9% (przed rokiem spadek o 3,4%) i ma-

Tabela 2. Struktura (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wg rodzajów obiektów budowlanych

Rodzaje obiektów	Struktura [%]	
	I – XII 2011	I – XII 2012
OGÓŁEM	100,0	100,0
Budynki razem	39,9	44,7
Budynki mieszkalne	12,4	14,0
mieszkalne jednorodzinne	1,3	1,6
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkanowie	9,7	10,7
zbiorowego zamieszkania	1,4	1,7
Budynki niemieszkalne	27,5	30,7
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	0,6	0,8
biurowe	3,1	3,8
handlowo-usługowe	6,5	6,4
transportu i łączności	0,6	0,6
przemysłowe i magazynowe	8,3	9,7
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	6,6	7,3
pozostałe	1,8	2,1
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	60,1	55,3
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	26,6	22,6
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	3,7	3,7
drogi lotniskowe	0,4	0,4
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	4,2	4,2
budowle wodne	1,8	1,9
rurociagi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	5,8	5,8
rurociagi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	9,2	8,4
oczyszczalnie wód i ścieków	1,8	1,4
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	4,4	4,7
budowle sportowe i rekreacyjne	1,5	1,1
obiekty pozostałe, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,5	2,5

zowieckiego – o 6,0% (w 2011 r. wzrost o 12,2%). Największy spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano natomiast w przedsiębiorstwach mających siedzibę na terenie województw: pomorskiego – o 3,7%, dolnośląskiego – o 2,4% i wielkopolskiego – o 1,1% (w 2011 r. wzrost o, odpowiednio, 9,9%, 8,0% i 4,8%).

W styczniu br. ogólny klimat koniunktury w budownictwie oceniony był nieco mniej pesymistycznie niż w grudniu 2012 r., ale gorzej niż w styczniu ostatnich dziewięciu lat. Prognozy dotyczące sytuacji finansowej i produkcji budowlano-montażowej były mniej niekorzystne niż formułowane w grudniu ub. roku, przy gorszych ocenach bieżących w tych obszarach. Poprawiły się przewidywania przedsiębiorców w zakresie portfela zamówień na rynku krajowym i zagranicznym. Nieznacznie zmniejszyła się skala planowanych redukcji zatrudnienia. Przedsiębiorcy przewidywali spadek cen realizacji robót budowlano-montażowych zbliżony do zapo-

Tabela 3. Produkcja sprzedana i przeciętne zatrudnienie w budownictwie w 2012 r.

Województwa	Produkcja sprzedana		Przeciętne zatrudnienie	
	[mln zł]	I – XII 2011 r. = 100	[tys.]	I – XII 2011 r. = 100
Polska	189 076,7	100,5	486	102,1
dolnośląskie	12 304,8	95,2	34	97,6
kujawsko-pomorskie	6 410,7	95,3	24	101,4
lubelskie	5 725,0	110,1	20	102,6
lubuskie	2 025,8	83,8	8	103,5
łódzkie	7 724,3	98,9	24	103,4
małopolskie	15 554,9	93,0	46	99,6
mazowieckie	62 316,6	106,9	102	106,0
opolskie	2 650,3	83,3	8	100,7
podkarpackie	6 126,0	102,3	21	100,1
podlaskie	4 375,3	94,1	10	99,4
pomorskie	9 724,2	99,4	31	96,3
śląskie	21 289,4	105,7	69	103,8
świętokrzyskie	5 355,0	109,1	14	106,9
warmińsko-mazurskie	3 664,1	106,1	15	107,9
wielkopolskie	18 394,2	90,9	45	98,9
zachodniopomorskie	5 436,1	96,6	15	101,8

wiananego w grudniu ub. roku. Spośród badanych podmiotów 20% (podobnie jak przed rokiem) planowało prowadzenie prac budowlanych poza granicami kraju.

Przedsiębiorcy zgłaszali w styczniu br. wykorzystanie mocy produkcyjnych na poziomie 65% wobec 70% przed rokiem, przy czym 28% firm ocenia swoje moce produkcyjne jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w najbliższych miesiącach portfela zamówień, 58% – jako wystarczające, a 14% jako zbyt małe (wobec odpowiednio 22%, 66% i 12% w styczniu 2012 r.).

W styczniu br., podobnie jak przed miesiącem, jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorcy wskazywali koszty zatrudnienia oraz konkurencję na rynku. W skali roku wzrosło m.in. znaczenie barier związanych z niedostatecznym popytem, wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej. Spadło natomiast znaczenie utrudnień związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników i kosztami materiałów.

mgr Janusz Kobylarz
Główny Urząd Statystyczny

Zmiana cen materiałów budowlanych w styczniu 2013 roku

W styczniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrosły ceny w sześciu grupach: silikatów (+3,7%), betonu komórkowego (+2,5%), narzędzi i sprzętu budowlanego (+1,5%), chemii budowlanej (+1,2%), izolacji termicznej (+1%) i stolarki otworowej, parapetów (+0,1%), spadły ceny suchej zabudowy (-4,8%), ceramicznych materiałów ściennych (-0,8%) oraz pokryć i folii dachowych, rynien i drewna oraz materiałów drewnopochodnych (-0,2%), a nie zmieniły się izolacji wodochronnych.

W kategorii „inne” wzrosły ceny farb, lakierów, tapet (+0,9%), instalacji i techniki grzewczej, kanalizacji, odwodnień, wentylacji (+0,8%) oraz cementu, wapna (+0,4%), a spadły wyrobów stalowych (-4%). Nie zmieniły się ceny płytek ceramicznych, wyposażenia łazienek i kuchni, kostki brukowej oraz bram, ogrodzeń.

Wskaźnik pesymizmu związanego ze spadkiem liczby pozwoleń na budowę mieszkań ogółem wydanych w okresie I – XII 2012 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r., przyjął wartość minus 10,3%, a w kategorii mieszkań w budownictwie indywidualnym minus 8,7%. Równolegle w zakresie mieszkań ogółem, których budowę

Trendy zmian cen materiałów budowlanych (dane Grupy PSB za styczeń 2013 r.)

Grupa asorty- mentowa – średnia	2012												2013
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
Materiały ścienne – silikaty	100	100,29	99,43	99,24	101,56	104,10	105,13	102,32	99,95	98,70	96,53	94,63	98,17
Materiały ścienne – beton komórkowy	100	99,94	99,98	102,50	102,44	98,95	97,58	97,01	95,77	95,84	95,21	91,61	93,91
Materiały ścienne – ceramiczne	100	105,12	100,78	102,28	103,78	103,49	100,02	97,09	94,87	100,12	92,41	93,15	92,39
Pokrycia i folie dachowe, rynny	100	100,5	100,3	101,2	101,4	101,2	100,9	100,4	100,7	101,4	101,3	102,4	102,2
Materiały izolacji termicznej	100	100,2	98,6	100,9	101,7	100,2	99,3	100,3	100,7	98,9	98,3	97,3	98,3
Chemia budowlana	100	101,4	103,2	99,6	100,4	101,2	103,1	102,9	103,0	102,0	103,3	102,4	103,7
Drewno i materiały drewnopochodne	100	98,5	98,9	98,9	98,9	98,7	98,9	100,7	100,7	100,7	100,7	100,7	100,5
Sucha zabudowa wewnątrz	100	101,0	99,6	95,2	102,5	105,6	104,3	102,6	102,0	101,3	102,0	99,9	95,1
Stolarka otworowa, parapety	100	100,3	101,3	101,3	101,8	101,8	101,8	101,8	101,8	101,8	101,8	101,8	101,9
Materiały izolacji wodochronnej	100	101,8	102,9	103,0	102,2	102,2	102,8	103,1	101,4	101,3	101,6	101,6	101,6
Narzędzia i sprzęt budowlany	100	95,6	96,3	94,8	97,3	98,4	99,0	98,5	97,4	102,6	102,6	99,8	101,3
Inne	100	99,0	99,7	99,0	99,1	99,6	100,2	99,1	99,4	99,8	99,5	99,8	99,6

rozpoczęto, dynamika wyniosła minus 12,6%, a w kategorii mieszkań w budownictwie indywidualnym minus 11,9%.

Przychody PSB S.A. (centrali) ze sprzedaży materiałów budowlanych (do składów Grupy PSB) w stycz-

niu 2013 r. były o 23% niższe niż przed rokiem oraz o 11% wyższe niż w grudniu 2012 r. Spadek sprzedaży w styczniu br. jest wynikiem m.in. ostrzejszej zimy w stosunku do stycznia 2012 r.

Dane Grupy PSB S.A.